

ЗАЕДНО СРЕЩУ РАКА
НА ДЕБЕЛОТО ЧЕРВО

РАБОТЕЩ МОДЕЛ ЗА СКРИНИНГ

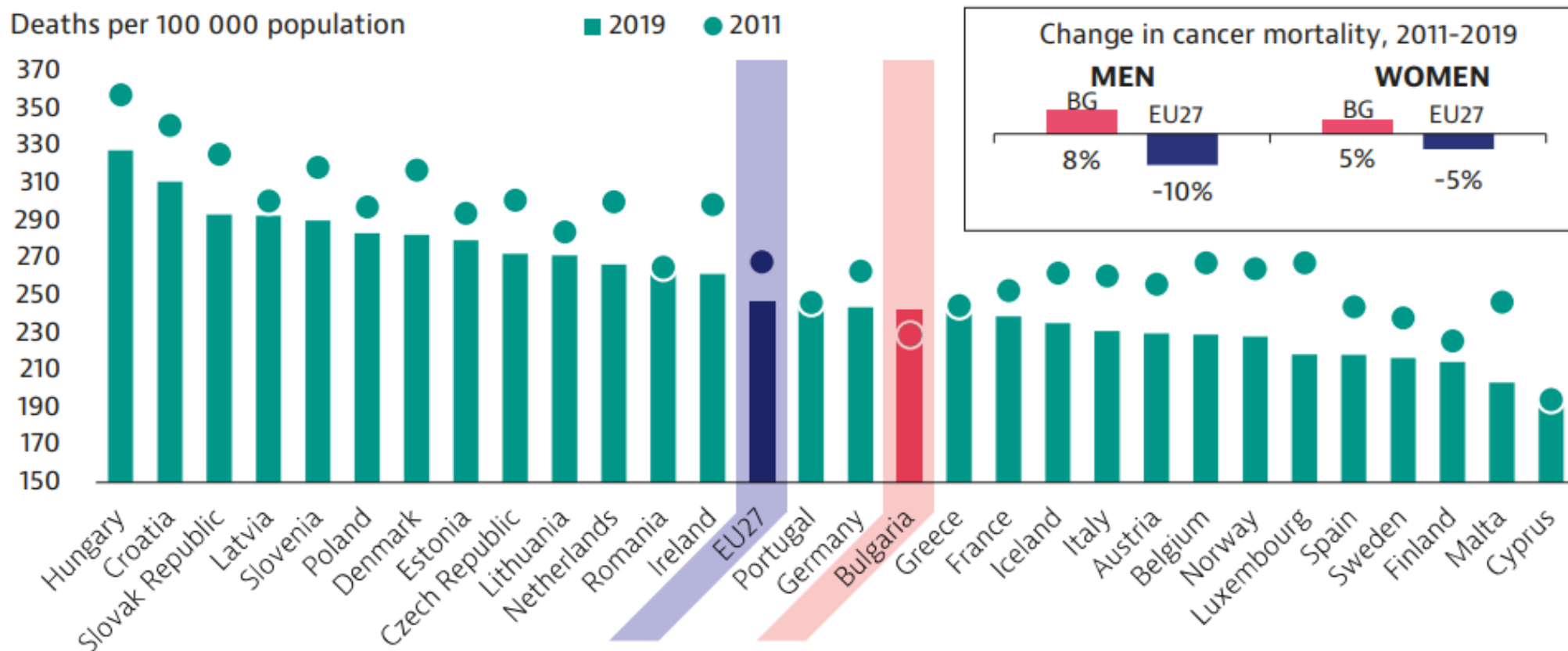
Елена Джамбазова
Фондация “Лъчезар Цоцорков”

- Онкологичните заболявания са **водеща причина** за смърт по света
- **Ракът на гърдата, белия дроб и дебелото черво са най-често срещаните локализации**
- **40% от случаите на ракови заболявания могат бъдат предотвратени чрез профилактика**

България е ЕДИНСТВЕНАТА държава в ЕС, в която се отчита увеличаване на смъртността от рак

Figure 2. Cancer mortality in Bulgaria is close to the EU average but has increased in recent years

5-годишната преживяемост в страната е под средната за ЕС

Figure 11. Bulgaria's five-year survival rates are lower than the EU average for many cancers

Prostate cancer

Bulgaria: 68%
EU24: 87%

Childhood leukaemia

Bulgaria: 78%
EU24: 82%

Breast cancer

Bulgaria: 78%
EU24: 83%

Cervical cancer

Bulgaria: 55%
EU24: 64%

Colon cancer

Bulgaria: 52%
EU24: 60%

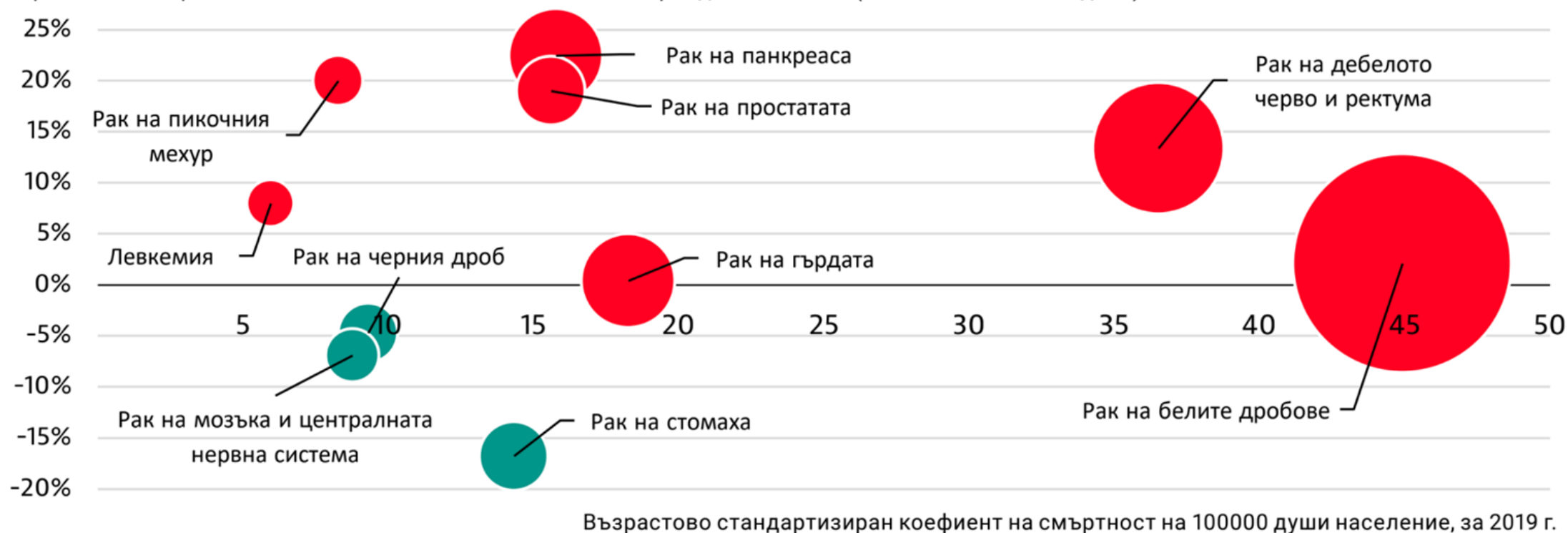
Lung cancer

Bulgaria: 8%
EU24: 15%

*Note: Data refer to people diagnosed between 2010 and 2014. Childhood leukaemia refers to acute lymphoblastic cancer.
Source: CONCORD Programme, London School of Hygiene and Tropical Medicine.*

КРК е второто най-фатално онкологично заболяване в България и е с увеличаваща се смъртност

Промяна в смъртността от онкологични заболявания за период 2011–2019 г. (или най-близката година)

Референции: OECD (2023), Профили на държавите по отношение на рака: България 2023, EU Country Cancer Profiles, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/fa33bc55-bq>
Забележка: с червен цвят са означени локализациите, при които се отчита увеличение в смъртността от онкологични заболявания в периода 2011–2019 г.; със зелен цвят са означени онкологичните заболявания с намаление в смъртността. Размерът на кръга е пропорционален на коефициентите на смъртност през 2019 г. Смъртността при някои от онкологичните заболявания е ниска; следователно процентното изменение следва да се тълкува с повишено внимание. Размерите на кръговете, с които са означени коефициентите на смъртност не са сравними между отделните държави.

КРК е №3 при мъжете и №2 при жените като честота за 2020 г.

БЪЛГАРИЯ - МЪЖЕ

19 542 нови случая

БЪЛГАРИЯ - ЖЕНИ

15 199 нови случая

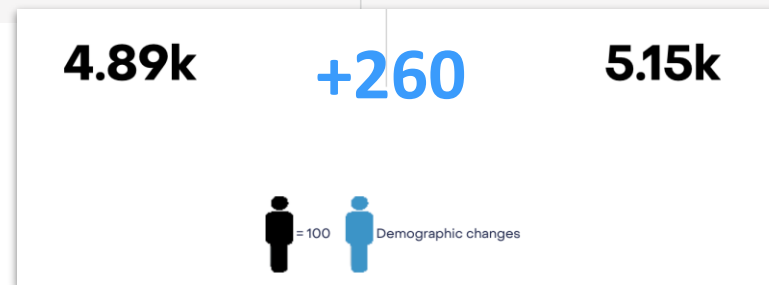
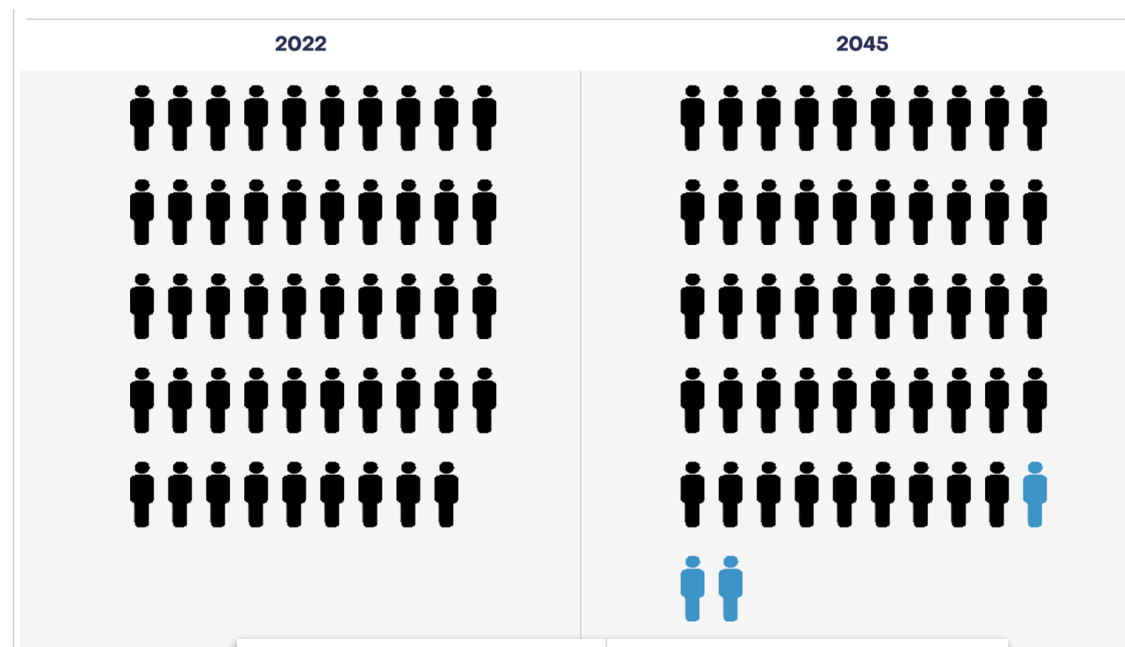
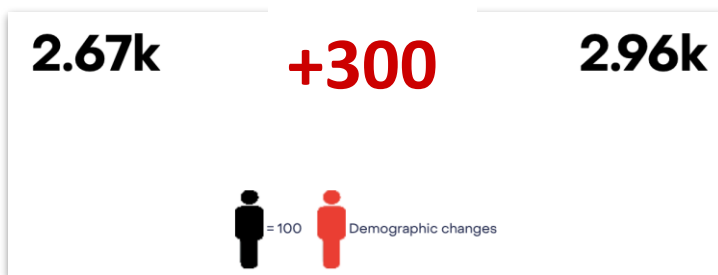
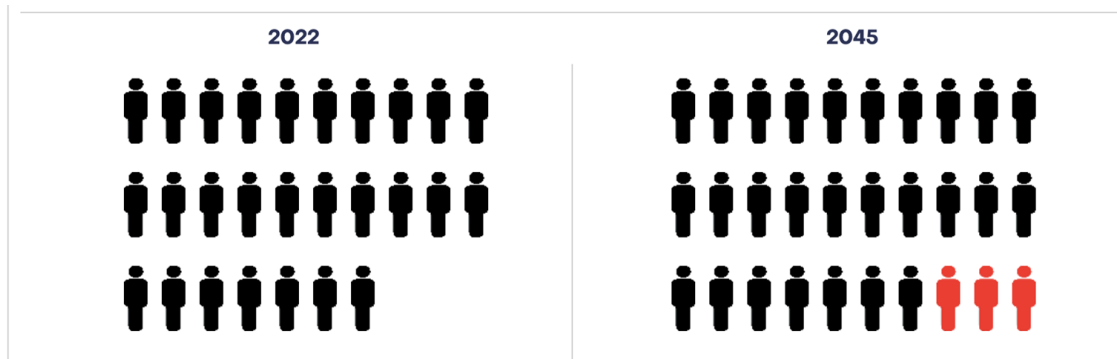
Референции: OECD (2023), Профили на държавите по отношение на рака: България 2023, EU Country Cancer Profiles, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/fa33bc55-bq>.

Забележка: В данните за рака на матката не са включени данни за рака на шийката на матката. Тези оценки са направени преди пандемията от COVID-19 въз основа на тенденциите в заболяемостта от предишни години и може да се различават от наблюдаваните през последните години. Източник: Европейска информационна система за рака (ECIS). От <https://ecis.jrc.ec.europa.eu>, достъпен на 9.5.2022 г. © Европейски съюз, 2022 г.

България и Румъния остават
единствените страни в ЕС, в които
НЯМА национални скринингови
програми за КРК или препоръка за
опортюнистичен скрининг.

Прогнози за България 2045 г. - честота и смъртност 50+

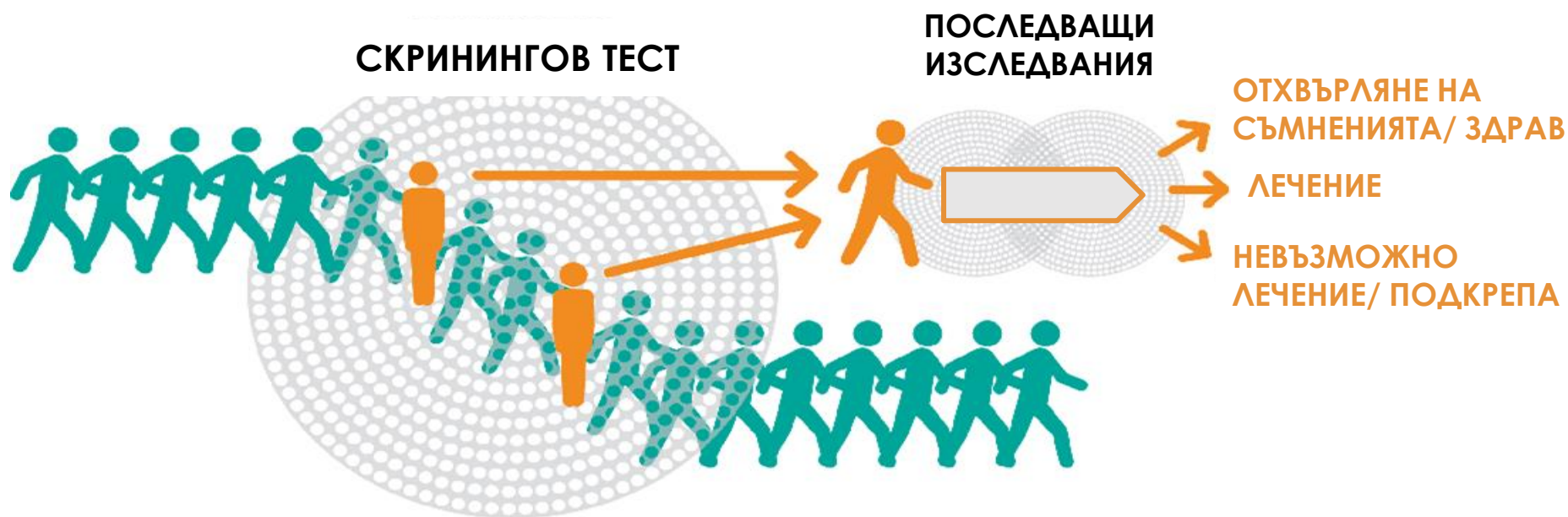
**МЕСЕЦ ЗА
БОРБА
СРЕЩУ
РАКА
НА ДЕБЕЛОТО
ЧЕРВО**

**Препоръки за контрол на
рака на дебелото черво**

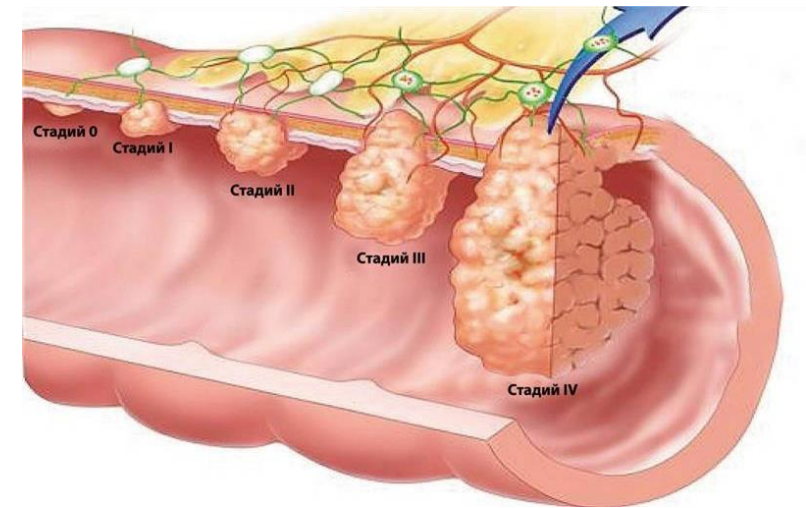
Популационен скрининг

Популационният скрининг за колоректален карцином е един от широко използваните методи за контрол на заболяването, при който **асимптоматично население се подлага на стандартизирани изследвания, с цел ранно откриване.**

Прогнози за средна преживяемост

- **91%** от болните достигат до 5-годишна преживяемост, при диагноза в ранен стадий на болестта
- Процентът пада до **72%**, ако ракът е установен в по-късен стадий и има разпространение в околните тъкани или лимфни възли
- Само **13%** оцеляват 5 години след поставяне на диагнозата в късен стадий, когато колоректалният карцином е достигнал до по-далечни части на тялото

Актуални препоръки за скрининг в ЕС, 12'2022

- Фекалният имунохимичен тест (FIT/ iFOBT) се счита за предпочитано скринингово изследване за насочване на лицата на възраст 50–74 г. към последваща колоноскопия
- Информация от резултатите от FIT може да се използва, въз основа на по-нататъшни изследвания, за прилагане на съобразени с риска стратегии, като се въведат прагове, определени в зависимост от пола, от възрастта и от резултата от по-ранен тест
- Ендоскопията може да бъде възприета като основен инструмент за прилагане на комбинирани стратегии.

Фондация
Лъчезар Цоцорков

ЗАЕДНО СРЕЩУ РАКА
НА ДЕБЕЛОТО ЧЕРВО

Пилотна програма за скрининг 2022-2023

МЕТОДОЛОГИЯ И РЕЗУЛТАТИ

Обхват: **мъже и жени 50-74 г.***

Период: **септември 2022 - февруари 2023**

Диагностични методи и механизъм:

- Стъпка 1: **Безплатен имунохимичен тест** за окултни кръвоизливи - в лицензирани лаборатории
- Стъпка 2: **Препоръка** за преглед за пациенти с (+) резултат, чрез информационните материали и канали

**бяха допускани всички желаещи, над 18 г.*

ТЕСТОВЕ ЗА ОКУЛТНО КЪРВЕНЕ, използвани в програмата

- Хроматографски имуноанализ за качествено откриване на хемоглобин във фецеса - идентифицират наличието на хемоглобин с концентрация по-голяма или равна на **0.2 $\mu\text{g}/\text{ml}$** и **точност 98.3%**
- Не е необходима предварителната подготовка на пациента с ограничаването на консумацията на определени храни!

Фондация
Лъчезар Цоцорков

ПЪТ на ПАЦИЕНТА

КОМУНИКАЦИЯ

1. Взет
контейнер от
аптека

2. Взет
контейнер от
лаборатория

Дадена
проба

Резултати:

А. към
пациента

Б. към центъра
за обработка
на данните

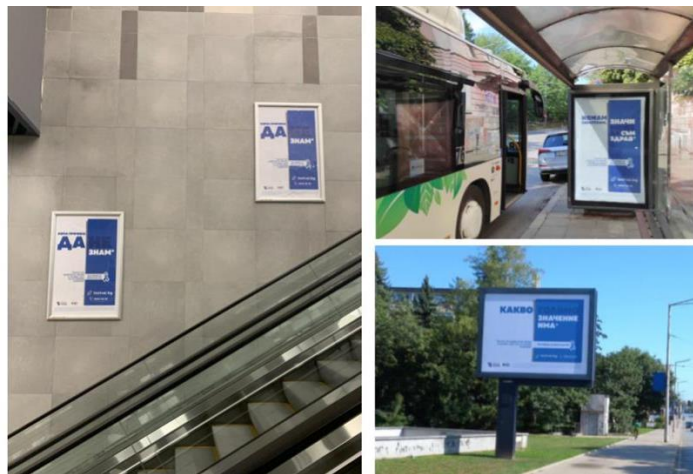
:) ДОГОДИНА -
ОТНОВО

Консултация
с лекар за
преглед/
допълнителни
изследвания

Комуникация 09'22-02'23

ВЪНШНА РЕКЛАМА

- Билборди
- Спирки
- Метро

РАДИО

bTV Radio, Melody, FM+,
Zrock, Fresh, BG Radio,
Radio 1, Radio 1 Rock,
Veronika

ДИГИТАЛНО съдържание и реклама

- testvai.bg
- Facebook/ Instagram

ГРИЖИ СЕ ЗА СЕБЕ СИ,
ЗА ДА ГО ПРАВИШ ЗА ДРУГИТЕ

БЕЗПЛАТЕН ИНФОРМАЦИОНЕН ТЕЛЕФОН

АПТЕКИ

Раздаване на комплекти за
изследване и реклама за
кампанията.

ИНВЕСТИЦИЯ

500 000 лв.

Фондация
Лъчезар
Цоцорков

НАПРАВЕНИ
ТЕСТА

5 679

ЗА ПЕРИОД ОТ 6 МЕСЕЦА

ОТ КОИТО

12%

ПОЛОЖИТЕЛНИ

НАСОЧЕНИ КЪМ ЛЕКАР
ЗА ДОУТОЧНЯВАЩ
ПРЕГЛЕД/ИЗСЛЕДВАНЕ

ПИЛОТНА СКРИНИНГОВА ПРОГРАМА

ПРОВЕДЕНА НА ТЕРИТОРИЯТА
НА СОФИЯ 2022-2023

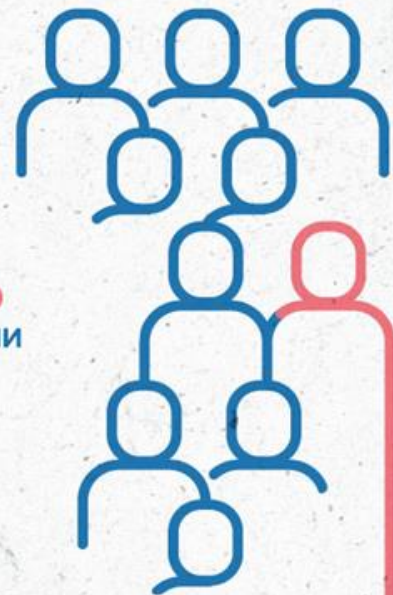
ЗАЕДНО СРЕЩУ РАКА
НА ДЕБЕЛОТО ЧЕРВО

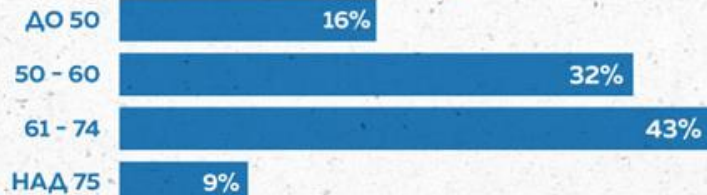
ТЕСТВАХМЕ

66%
ЖЕНИ

34%
МЪЖЕ

ВЪЗРАСТОВО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ

НАЦИОНАЛНА СКРИНИНГОВА КАМПАНИЯ

28 март - 30 септември 2024

**ПОГРИЖИ СЕ ЗА
ЛЮБИМИТЕ СИ ХОРА.
ТЕСТВАЙ СЕ!**

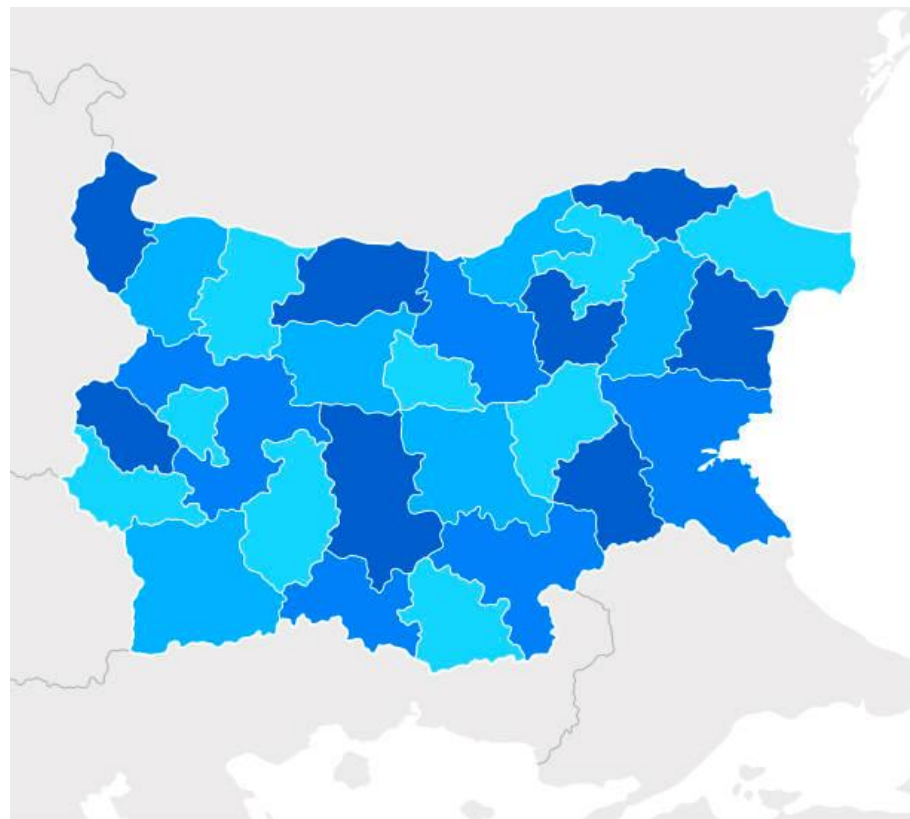

НАЦИОНАЛНА КАМПАНИЯ 2024

СТАРТ на 28.03.2024 в две фази по 3 месеца

**300 +
лаборатории**

за безплатни
тестове в
цялата страна

100 града

покрытие с
лаборатории
във всички
области

Заедно срещу рака на дебелото черво: НАЦИОНАЛНА КАМПАНИЯ 2024

ОБУЧЕНИЯ

Образователна кампания към ОПЛ - превенция и ранна диагностика:

[CredoWeb](https://www.credoweb.com)

КОМУНИКАЦИЯ

- ТВ, радио, диджитал
- Социални мрежи
- Аптеки
- Информационен сайт **www.testvai.bg**
- Безплатен национален телефон **0800 202 80**

СКРИНИНГ

М/Ж 50-74*:

- 1) Безплатен имунохимичен тест за окултни кръвоизливи
- 2) Препоръка за преглед и/ или колоноскопия при (+) резултат

АНАЛИЗ И РЕГИСТЪР

- Събиране, обобщение и анализ на данните
- Поставяне на началото на скринингов регистър

**ще бъдат допускани всички желаещи, над 18 г.*

НАЦИОНАЛНА КАМПАНИЯ 2024

ТИХИЯТ УБИЕЦ

РАКЪТ НА ДЕБЕЛОТО ЧЕРВО НАПРЕДВА ТИХО. БЕЗ СИМПТОМИ.
И ЗАСЯГА КАКТО МЪЖЕ, ТАКА И ЖЕНИ. ЗАТОВА НЕ ОТЛАГАЙ.
ТЕСТВАЙ СЕ БЕЗПЛАТНО!

testvai.bg

ЗАЕДНО СРЕЩУ РАКА®
НА ДЕБЕЛОТО ЧЕРВО

0800 202 80

(безплатен национален номер)

Фондация
Лъчезар Цоцорков